

กฎหมายการปกครองท้องถิ่น

ครั้งที่ 5/58 ตอน 1

ที่มาของกฎหมายปกครองท้องถิ่น

■ รัฐธรรมนูญ

- บทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ

- หลักกฎหมายที่มีค่าเป็นรัฐธรรมนูญ เช่น หลักการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น

■ พระราชบัญญัติ

- กฎหมายลำดับรอง และข้อบัญญัติท้องถิ่นต่าง ๆ

พระราชบัญญัติเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- กฎหมายที่ออกโดยรัฐสภา หรือที่เรียกว่า “พระราชบัญญัติ”
- มีพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นจำนวนมาก
- เช่น ในเรื่องเกี่ยวกับการจัดตั้ง อปท., เกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรบุคคล, การเงินการคลังส่วนท้องถิ่น
- ในที่นี้จะมุ่งเน้นศึกษาพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้ง อปท.

๑. พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖

- กำหนดให้เทศบาลเป็น “ทบวงการเมือง” โดยมีอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดเอาไว้
- หลักเกณฑ์ในการจัดตั้ง จะพิจารณาจากจำนวนประชากรและรายได้เป็นเงื่อนไขในการจัดตั้ง
- กระทรวงมหาดไทยจะเสนอเป็นประกาศกระทรวง
- เทศบาลแบ่งได้เป็น ๓ ระดับคือ เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง และเทศบาลนคร

๑. พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖

- โครงสร้างหรือองค์กรของเทศบาล ประกอบด้วย สภาเทศบาลและนายกเทศมนตรี
- นายกเทศมนตรีจะมาจากการเลือกตั้งเท่านั้น
- สมาชิกสภาเทศบาลมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน อยู่ในตำแหน่งคราวละ ๔ ปี
- หลังการประกาศใช้รัฐธรรมนูญ ฉบับ ๒๕๔๐ เป็นต้นมาเทศบาลมีอำนาจเพิ่มขึ้นในการส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็กเยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ และบำรุงศิลปะ จารีต ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

๒.พระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะของสุขาภิบาล เป็นเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๒

- ยกเลิก พ.ร.บ. สุขาภิบาล พ.ศ. ๒๔๙๕
- เปลี่ยนแปลงฐานะของสุขาภิบาลที่มี
อยู่เดิม ๙๘๐ แห่ง เป็นเทศบาลตำบล
ตามกฎหมายว่าด้วยเทศบาล
- ปัจจุบันดำเนินการต่าง ๆ เสร็จ
เรียบร้อยแล้ว

๓. พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗

- บัญญัติให้สภาตำบลแต่เดิมมีฐานะเป็น “นิติบุคคล”
- หากตำบลใดมีรายได้มากกว่า ๑๕๐,๐๐๐ บาท/ปี
- ตำบลนั้นจะเป็นราชการส่วนท้องถิ่นเรียกว่า “องค์การบริหารส่วนตำบล” (อบต.)
- สามารถยุบรวมได้ ในกรณีที่
 - อบต. ใดมีประชากรไม่ถึง ๒,๐๐๐ คนและยุบรวมกับ อบต. ที่มีเขตติดกันภายใน ๙๐ วันนับแต่มีเหตุดังกล่าว หรือ
 - สภาตำบลหรือ อบต. ยุบรวมกับ อบต. อื่นหรือท้องถิ่นอื่นที่มีเขตติดต่อกันและอยู่ในอำเภอเดียวกันตามเจตนารมณ์ของประชาชน

๔. พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด

พ.ศ. ๒๕๔๐

- กำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) มีฐานะเป็นนิติบุคคล
- โครงสร้างการบริหารประกอบไปด้วย สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด และนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนในท้องถิ่น
- บุคลากรประจำขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเรียกว่า “ข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด”
- เปิดโอกาสให้ยืมตัวจากส่วนราชการอื่นได้ ในทางปฏิบัติไม่มีการดำเนินการแต่ประการใด

ท้องถิ่นพิเศษ

๕. พระราชบัญญัติระเบียบบริหาร
ราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ.
๒๕๒๘

๖. พระราชบัญญัติระเบียบบริหาร
ราชการเมืองพัทยา พ.ศ. ๒๕๔๒